

'Iedere dakloze een thuis met nieuw actieplan'

Van Ooijen zegt dat het beleid nu nog gericht is op 'maatschappelijke opvang', terwijl het moet gaan om een woonplek voor iedereen.

Het kabinet streeft ernaar om per 2030 dakloosheid te beëindigen en 'iedereen een thuis' te bieden. Er zijn in een actieplan afspraken gemaakt over geld, zorg, woningen, hulp en begeleiding en allerlei bestuurlijke kwesties. Staatssecretaris Maarten van Ooijen (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) spreekt in het plan dat hij aan de Kamer heeft gestuurd van een 'fundamenteel andere kijk'.

Genoeg geld

'In vrijwel alle gevallen kan met de juiste inzet dakloosheid voorkomen worden', aldus het actieplan. Daarin worden tientallen stappen en doelstellingen aangekondigd. Die zijn er onder meer op gericht om te zorgen dat mensen genoeg geld hebben om van te leven. Het plan legt een link met schuldenproblematiek, regels rond uitkeringen en de verhoging van het minimumloon. In 2030 moet het aantal mensen dat in armoede leeft gehalveerd zijn ten opzichte van 2015.

Preventie

Ook preventie speelt in het plan een belangrijke rol. Mensen mogen niet meer zomaar op straat komen te staan als ze bijvoorbeeld hun huis uit moeten of vrijkomen uit de gevangenis. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor psychische en sociale problemen die mensen hebben en meer duidelijkheid rond de hulp die ze kunnen krijgen van de overheid. Het stigma moet van dakloosheid - Van Ooijen ziet ook een rol voor de media - en de woningbouwplannen waar het kabinet al langer aan werkt moeten ook helpen.

Woonplek

Van Ooijen zegt dat het beleid nu nog gericht is op 'maatschappelijke opvang', terwijl hij vindt dat het erom zou moeten gaan dat mensen gewoon een woonplek nodig hebben. 'Van dakloosheid als individueel probleem, naar dakloosheid als fenomeen dat we alleen samen kunnen oplossen.' Volgens de staatssecretaris komt er daarmee meer oog voor 'bestaanszekerheid, preventie en een toegankelijke overheid'.

Niet meer buiten slapen

Eerder kondigde het kabinet al aan dat er 65 miljoen extra beschikbaar komt voor dit plan tegen dakloosheid, bovenop 385 miljoen die al beschikbaar was voor gemeenten. De ambitie om dakloosheid in 2030 te beëindigen staat in de Verklaring van Lissabon die Nederland heeft getekend. Dat betekent onder meer dat mensen niet meer buiten slapen en zo snel mogelijk van tijdelijke opvang naar stabiele huisvesting kunnen.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

3472473-1040163-DMO

Bijlage(n)

1. Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis
2. Fact sheet Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis

Kenmerk afzender

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 1 december 2022
Betreft Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis

Geachte voorzitter,

Ieder mens heeft recht op een veilige en betaalbare plek om te wonen. Ons land telt een te groot aantal dakloze mensen, die deze basis van een eigen thuis niet hebben. Terwijl juist voor dakloze mensen een eigen thuis het beste startpunt is voor het werken aan herstel en het opbouwen van een toekomst.

Met gevoel van urgentie presenteren we daarom het **Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst Een Thuis**. Dit plan geeft invulling aan de ambitie om dakloosheid eind 2030 te beëindigen, waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd door het ondertekenen van de Lissabon Verklaring.¹

In onze brief van 2 juni 2022 is uw Kamer geïnformeerd over de uitgangspunten van de nieuwe aanpak dakloosheid: preventie en wonen eerst. Het structureel terugdringen van dakloosheid vraagt om een fundamenteel andere kijk op de aanpak van dakloosheid, een paradigmaverschuiving. Het betekent dat beleid niet is gericht op maatschappelijke opvang, maar dat veel steviger wordt ingezet op het voorkomen dat mensen dakloos raken, én een veel nadrukkelijker focus op wonen. Dat vraagt veel van alle partijen. Het *Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst Een Thuis*, werkt uit hoe we daar komen. In dit actieplan staan voorkomen van dakloosheid en het behouden van een thuis of het zo snel mogelijk krijgen van een nieuw stabiel thuis centraal.

Aanpak en doelstellingen

We weten dat de aanpak van dakloosheid het meest succesvol is wanneer rigoureuze keuzes worden gemaakt in het denken over dakloosheid. Daarom zijn voor dit plan zes leidende principes geformuleerd op basis van het gedachtegoed van de wetenschappelijk onderbouwde methode Housing First² en adviezen zoals

¹ Zie: [20210619_bb - Lisbon Declaration on the European Platform on Combatting HomelessnessFINAL \(9\).pdf](#)

² Zie: <https://demoshelsinki.fi/julkaisut/housing-first-a-new-systems-perspective/>

die van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS)³ en de commissie Dannenberg⁴. De leidende principes zijn nodig als kompas om de komende jaren het beleid aan te toetsen en de koers goed met elkaar vast te houden teneinde de ambitie te behalen:

Kenmerk
3472473-1040163-DMO

1. Dakloosheid voorkomen is altijd beter dan opvang of herhuisvesting;
2. Huisvesting is een mensenrecht;
3. Respect voor keuze en eigen regie van mensen;
4. Scheiden van wonen en zorg;
5. Ondersteuning is gericht op herstel;
6. Ondersteuning is flexibel en op maat.

Mede op basis van de leidende principes worden in het Actieplan de volgende zes actielijnen uitgewerkt:

1. Versterken bestaanszekerheid: borgen van het bestaansminimum;
2. Preventie: dakloosheid wordt te allen tijde voorkomen;
3. Wonen Eerst: iedereen een stabiele woonplek met ondersteuning op maat;
4. Versterken van de uitvoeringspraktijk: regie op alle leefgebieden, snelheid en de menselijke maat centraal;
5. Beleid wordt gemaakt, uitgevoerd en getoetst met mensen met ervaringskennis;
6. Aandacht voor jongeren, LHBTIQ+ en dakloze EU-burgers.

Onderdeel van het plan is ook het laten uitvoeren van een onderzoek naar de voortgang van de aanpak van dakloosheid, inclusief (financiële) middelen, en de daaraan gekoppelde doelstelling uit de Lissabondeclaratie om in 2030 het aantal dakloze mensen tot nul te reduceren. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie van het lid Westerveld.⁵ Dit onderzoek kan worden benut als tussentijdse evaluatie om de voortgang op het behalen van de doelstellingen in dit plan te evalueren en indien nodig bij te sturen.

De afgelopen maanden is samen met alle partijen uit het veld en mensen met ervaringskennis hard gewerkt aan de ontwikkeling van het actieplan. Dit heeft geresulteerd in een integrale aanpak en vraagt om een intensieve samenwerking tussen rijk, VNG, gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders, cliëntenorganisaties, wetenschappers, ervaringsdeskundigen, belangenorganisaties, burgers en andere relevante lokale en landelijke (publieke en private) partijen. Om de ambities te behalen en dakloosheid structureel terug te dringen hebben we al deze partijen hard nodig. Op maandag 5 december wordt het nationaal actieplan door middel van bestuurlijke afspraken tussen zorgaanbieders, gemeenten, woningcorporaties en het Rijk bekrachtigd. Deze afspraken worden na ondertekening op rijksoverheid.nl gepubliceerd.

³ Zie: <https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2020/04/21/herstel-begint-met-een-huis---dakloosheid-voorkomen-en-verminderen>

⁴ Zie: https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

⁵ Motie van het lid Westerveld 36200-XVI, nr. 73.

Eind 2023 wordt uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van het *Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst Een Thuis*. Over andere ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en de verbinding met de ggz wordt uw kamer geïnformeerd middels een separate voortgangsbrief.

Kenmerk
3472473-1040163-DMO

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

de minister voor Armoedebeleid,
Participatie en Pensioenen,

Maarten van Ooijen

Carola Schouten

de minister voor Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening,

Hugo De Jonge